

پیتر هیدستروم

اصول جامعه‌شناسی تحلیلی

تشریح امر اجتماعی

ترجمه‌ی

فرهاد نصر تی نژاد

(عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توان‌بخشی)

سیده اطهر میر عابدینی

فهرست مطالب

۹	یادداشت مترجمان
۱۳	پیش‌گفتار
۱۵	۱ سنت تحلیلی در جامعه‌شناسی
۱۶	تبیین
۱۷	تشریح و تجرید
۱۹	دقت و وضوح
۲۰	کنش
۲۲	سنت تحلیلی در جامعه‌شناسی
۲۶	رئوس مطالب کتاب
۲۹	۲ مکانیسم‌های اجتماعی و نظریه‌ی تبیینی
۳۰	نوع نظریه‌پردازی جامعه‌شناختی
۳۴	تبیین‌های قانون‌محور
۴۲	تبیین‌های آماری
۴۶	تبیین‌های مکانیسم‌محور
۵۵	تفاوت‌ها و شباهت‌ها
۵۸	خلاصه

۱۸۳	داده‌ها
۱۸۵	تغییرات محله‌ای
۱۸۷	اثرات کنش متقابل اجتماعی
۱۹۲	مدل عامل محور ساده‌ای از بیکاری
۱۹۹	یک مدل عامل محور مبتنی بر تجربه برای بیکاری
۲۰۷	مبحث پایانی
۲۰۹	۷ فرجام
۲۲۳	منابع

۶۱	۳ کنش و کنش متقابل
۶۷	نظریه‌ی تمایل، باور، فرصت
۷۴	کنش متقابل اجتماعی
۷۸	کنش‌های متقابل اجتماعی و الگوهای رفتاری مرتبط با آن
۸۱	کنش متقابل اجتماعی متأسی از باور
۸۷	کنش متقابل اجتماعی متأسی از تمایل
۹۱	کنش متقابل متأسی از فرصت
۹۳	زنجیره‌ی مکانیسم‌ها
۹۸	انواع مکانیسم‌ها
۹۸	درباره‌ی ابزارگرایی در نظریه‌پردازی انتخاب عقلانی
۱۰۶	خلاصه
۱۰۹	۴ کنش متقابل اجتماعی و تغییر اجتماعی
۱۱۳	امر فردی و امر اجتماعی: تمایزات هستی‌شناختی و روش‌شناختی
۱۲۰	پیچیدگی ارتباط میان امر فردی و امر اجتماعی
۱۲۲	الگوهای اجتماعی تمایلات، باورها و کنش‌ها
۱۳۵	پی‌آمدهای اجتماعی و پیوندهای گروهی
۱۴۸	خلاصه و مبحث پایانی
۱۵۳	۵ درباره‌ی مدل‌سازی علیّ
۱۵۴	سنت مدل‌سازی علیّ در جامعه‌شناسی
۱۵۸	نظریه‌ی جامعه‌شناختی و مدل‌های علیّ
۱۶۱	آیا مسئله صرفاً پیش‌بینی صحیح است؟
۱۶۳	مدل‌سازی علیّ، کنش‌های متقابل و نتایج اجتماعی
۱۶۹	خلاصه و نتیجه
۱۷۱	۶ پژوهش کمی، مدل‌سازی عامل محور و نظریه‌های مربوط به امر اجتماعی
۱۷۶	پژوهش کمی و مدل‌سازی عامل محور
۱۷۸	تعاملات اجتماعی و بیکاری جوانان
۱۸۳	گذر از بیکاری: برآوردهایی آماری

یادداشت مترجمان

اصول جامعه‌شناسی تحلیلی تلاشی است برای نشان‌دادن سویه‌ها و مبانی جامعه‌شناسی تحلیلی. پیتر هیدستروم در این کتاب می‌کوشد به خواننده نشان دهد که وقتی سخن از تبیینی بودن جامعه‌شناسی می‌رود، مراد چیست؟ چه مدل‌های تبیینی‌ای وجود دارد و تبیین‌های جامعه‌شناسانه از کدام نوع هستند؟ در پاسخ به این پرسش‌ها هیدستروم تبیین را متمایز از توصیف می‌داند، آن را متفاوت از سنخ‌شناسی و نظام‌های رده‌بندی برمی‌شمرد، مهم‌ترین ویژگی آن را ارائه‌ی پنداشت‌هایی علی در باب چرایی وقوع رخدادها عنوان می‌کند، و سه نوع تبیین را از هم تمیز می‌دهد: تبیین‌های قانون‌محور، تبیین‌های آماری و تبیین‌های مکانیسم‌محور.

از نظر هیدستروم آن نوع تبیین که برای جامعه‌شناسی تحلیلی بسیار اساسی است و محور و هسته‌ی اصلی رویکرد جامعه‌شناسی تحلیلی را تشکیل می‌دهد تبیین مکانیسم‌محور است که نه از قوانین عام مدد می‌گیرد و نه عواملی را که به شکل آماری به هم مرتبط‌اند شناسایی می‌کند، بلکه با تعیین مکانیسم‌هایی که چگونگی رخ‌دادن پدیده‌ها را نشان می‌دهند، آن‌ها را تبیین می‌کند. از این منظر، به نظر هیدستروم، هم‌بستگی‌ها و پیوندهای پایدار تبیین‌کننده چیزی نیستند، بلکه خود آن‌ها را باید با ارجاع به کنش‌گران و کنش‌هاشان، که آن پدیده‌ها را به وجود می‌آورند، تبیین کرد.

این‌جاست که کنش به‌مثابه اساسی‌ترین مفهوم جامعه‌شناسی تحلیلی

۶۱	نمونه
۶۷	فصلنامه تاریخی
۷۶	فصلنامه راجع به روش‌ها
۷۸	فصلنامه راجع به روش‌ها
۸۱	فصلنامه راجع به روش‌ها
۸۷	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۱	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۲	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۳	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۴	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۵	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۶	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۷	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۸	فصلنامه راجع به روش‌ها
۹۹	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۰۰	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۱۳	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۲۰	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۲۲	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۲۵	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۲۸	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۵۲	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۵۴	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۵۸	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۶۱	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۶۳	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۶۹	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۷۱	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۷۶	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۷۸	فصلنامه راجع به روش‌ها
۱۸۳	فصلنامه راجع به روش‌ها